

**Zespół Parlamentarny
ds. Zielonego Ładu dla
Polski**

APEL

w sprawie zmian legislacyjnych umożliwiających powoływanie nowych parków narodowych w Polsce

Szybko postępujące zmiany klimatu i współczesne wymieranie gatunków są największym wyzwaniem ludzkości XXI wieku. Kryzys klimatyczny wymaga od nas wszystkich, a w szczególności od polityków i polityczek, podjęcia wszelkich możliwych działań zmierzających do zapobiegania i łagodzenia jej skutków. Przyroda jest nam niezbędna w poradzeniu sobie z globalnymi zmianami, zagrożeniami dla zdrowia i katastrofami.

W polskim prawie parki narodowe i rezerwy przyrody są jedynymi formami ochrony przyrody, które w sposób trwały zabezpieczają walory przyrodnicze. Tymczasem zajmują one dziś powierzchnię zaledwie 1 proc. terytorium Polski i z uwagi na ograniczenia systemowe oraz zmiany w obowiązującym prawie, od 20 lat nie powstał żaden nowy park narodowy. Problemem jest także niedofinansowanie istniejących parków narodowych, które - zamiast skupić się na ochronie dziedzictwa przyrodniczego naszego kraju i przyrodniczej edukacji społeczeństwa - muszą szukać środków na swoje utrzymanie np. poprzez sprzedaż drewna. Aby sprostać wyzwaniom związanym z utratą bioróżnorodności i zapewnienia stabilności polskiej gospodarki opartej na usługach ekosystemowych musimy podjąć wszelkie możliwe kroki dla podjęcia pilnych zmian legislacyjnych i wdrożenia programów poprawiających funkcjonowanie systemu ochrony przyrody w Polsce.

Dlatego my, niżej podpisani naukowcy i naukowczynie, politycy i polityczki, przedstawicielki i przedstawiciele organizacji społecznych, urzędów, związków zawodowych i ruchów nieformalnych, obywatelki i obywatele Polski zatroskani stanem przyrody w naszym kraju, wzywamy Ministra Klimatu i Środowiska, Ministra Finansów, przedstawicieli Sejmu oraz Senatu, Premiera i Prezydenta Rzeczypospolitej Polski do:

- zainicjowania współpracy pomiędzy najważniejszymi organami władzy i podjęcie inicjatywy ustawodawczej udrażniającej proces tworzenia nowych i poszerzania istniejących parków narodowych w Polsce;
- wdrożenia systemowych rozwiązań finansowych dla samorządów gmin zlokalizowanych na terenie parków narodowych w postaci rekompensat związanych z funkcjonowaniem gminy w warunkach wyższych standardów środowiskowych;
- wdrożenia systemowych rozwiązań finansowania parków narodowych, które zapewnią im stabilność i pozwolą skupić się na prowadzeniu działań związanych z ochroną przyrody i edukacją ekologiczną, a nie na prowadzeniu działalności komercyjnej związanej z eksploatacją zasobów przyrodniczych parku;

- odpolitycznienia nominacji dyrektorów parków narodowych i rad naukowych parków, przy jednoczesnym wsparciu parkowych kadr w rozwoju ich kompetencji oraz w prowadzeniu działalności badawczo-naukowej;
- wdrożenia działań edukacyjnych w zakresie potrzeby tworzenia nowych obszarów chronionych w obliczu kryzysu klimatycznego i utraty bioróżnorodności, a także rzetelnego informowania społeczności lokalnej o zasadach funkcjonowania w pobliżu parków narodowych i rezerwatów przyrody.

Działać trzeba natychmiast, dlatego apelujemy o podjęcie pilnych prac nad zmianami we wskazanych obszarach. Zmiany te powinny być wypracowane poprzez dialog włączający wszystkie strony, tj. naukowców i naukowczynie, ekspertów i ekspertki, samorzady, organizacje społeczne, związki zawodowe, urzędy państwowe zajmujące się ochroną środowiska oraz polityków i polityczki wszystkich zainteresowanych klubów parlamentarnych. Proponujemy, aby te rekomendacje były wypracowane w stałej podkomisji, wchodzącej w skład Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.

Ochrona przyrody i dziedzictwa narodowego, jakim są parki i rezerваты przyrody, jest tym, co łączy wszystkie opcje polityczne. Porozumienie ponad podziałami oraz wypracowanie wspólnych rozwiązań jest możliwe i potrzebne - dla wspólnego dobra obecnego i przyszłych pokoleń.

Sygnatariusze i sygnatariusze apelu

– patrz załącznik